

ภาคผนวก



ภาคผนวก ก
หนังสืออนุญาตเก็บข้อมูล



ที่ บส.๐๐๓๒.๒ / ๖๓๗



โรงพยาบาลโสธร
อ.เมือง จ.ยโสธร ๓๕๐๐๐

ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อวิจัย

เรียน สาธารณสุขอำเภอเมืองยโสธร

ด้วยนางสุภาพร จันทร์สาม นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการฆ่าตัวตายจังหวัดยโสธร

ในการนี้ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ขออนุมัติให้นักศึกษาคำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ร่วมพัฒนาารูปแบบการพัฒนา

- แบบประเมินภาวะซึมเศร้าและเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย
- แบบประเมินความเข้มแข็งทางใจ
- แบบประเมินความสุข
- แบบประเมินความรู้โรคซึมเศร้าและการฆ่าตัวตายทัศนคติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันโรคซึมเศร้าและฆ่าตัวตาย
- แบบประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการฆ่าตัวตาย
- แบบสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลในขั้นตอนสรุปบทเรียนสะท้อนผลการพัฒนาารูปแบบเพื่อวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

เครื่องมือที่ใช้กับกลุ่มทดลอง

- แบบประเมินโรคซึมเศร้า
- แบบประเมินความเข้มแข็งทางใจ
- แบบประเมินความสุขคนไทย
- แบบประเมินความรู้โรคซึมเศร้าและการฆ่าตัวตาย
- กลุ่มแกนนำชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาและใช้รูปแบบการป้องกันการฆ่าตัวตายในชุมชน จำนวน ๕๖ คน
- กลุ่มผู้มีภาวะซึมเศร้าและเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายด้วยการวินิจฉัยโดยแพทย์ จำนวน ๕๓ คน

ทั้งนี้ นักศึกษาจะได้ประสานงานในรายละเอียดเกี่ยวกับ วัน เวลา และสถานที่ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุเมธี สาสีมา)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

กลุ่มงานจิตเวช

โทร ๐๔๕-๖๑๔๐๓๘

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

โครงการวิจัยเรื่อง: การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการฆ่าตัวตาย
ในจังหวัดยโสธร

ผู้วิจัย: นางสุภาพร จันทร์สาม

หน่วยงานที่สังกัด : โรงพยาบาลยโสธร

สำหรับเอกสาร: การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการฆ่าตัวตาย
ในจังหวัดยโสธร

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลยโสธร โดยยึด
หลักเกณฑ์ตามคำประกาศเฮลซิงกิ (Declaration of Helsinki) และแนวทางการปฏิบัติการวิจัย
ทางคลินิกที่ดี (ICH GCP)

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

(นายสุเมธี สาสิมา)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย



ภาคผนวก ข
เครื่องมือการวิจัย



แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการฆ่าตัวตายในพื้นที่จังหวัดยโสธร

คำชี้แจง

1. การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการณ์ปัญหาภาวะซึมเศร้าและเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในจังหวัดยโสธร 2) พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการฆ่าตัวตายและ 3) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการฆ่าตัวตาย
2. ขอเรียนว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ ไม่ต้องลงชื่อตัวเอง คำตอบจากแบบสอบถามจะเป็นความลับไม่มีผลเสียต่อผู้ตอบ เพียงแต่นำไปรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น
3. จึงขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามให้ครบตามที่ระบุไว้ ตรงกับความเป็นจริงของตัวท่านเองมากที่สุด
4. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 6 ส่วน ประกอบด้วย
 - ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป มี 11 ข้อย่อย
 - ส่วนที่ 2 แบบประเมินภาวะซึมเศร้า มี 9 ข้อย่อย
 - ส่วนที่ 3 แบบประเมินความเข้มแข็งทางใจ มี 12 ข้อย่อย
 - ส่วนที่ 4 แบบวัดความสุขในชีวิต มี 15 ข้อย่อย
 - ส่วนที่ 5 แบบประเมินความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตนในการป้องกันการฆ่าตัวตาย มี 33 ข้อย่อย
 - ส่วนที่ 6 แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มี 13 ข้อย่อย

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

สุภาพร จันทร์สาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างหรือเครื่องหมาย ☒ ลงในที่ตรงกับความเป็นจริงกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ. ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง
2. อายุปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด.....
4. สถานภาพการสมรส ☐ 1. โสด ☐ 2. คู่ ☐ 3. หม้าย/หย่า/แยก
5. อาชีพหลักของตัวเอง.....
6. บทบาทหน้าที่ในชุมชนหรือในหน่วยงาน (ระบุ).....
7. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี
 - ☐ 1. ต่ำกว่า 30,000 บาท
 - ☐ 2. 30,000-60,000 บาท
 - ☐ 3. 60,001-90,000 บาท
 - ☐ 4. 90,001-120,000 บาท
 - ☐ 5. มากกว่า 120,000 บาท
8. โรคหรือปัญหาสุขภาพประจำตัวของท่าน (ระบุ).....
9. ท่านคิดว่า ปัญหาภายในครอบครัวของท่าน คือ (ระบุได้หลายข้อ).....
10. ท่านคิดว่า ปัญหาภายในชุมชนของท่าน คือ (ระบุได้หลายข้อ).....
11. การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของท่าน
 - 11.1 ไม่ดื่มเลย
 - 11.2 ดื่ม
 - ☐ 1. ดื่มเป็นประจำทุกวัน
 - ☐ 2. ดื่มน้อยครั้ง (ประมาณ 4-6 ครั้งต่อสัปดาห์)
 - ☐ 3. ดื่บบางครั้ง (ประมาณ 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์)
 - ☐ 4. ดื่มประมาณเดือนละ 1 ครั้ง
 - ☐ 5. ดื่มประมาณเดือนละ 2 ครั้ง

ตอนที่ 2 แบบประเมินภาวะซึมเศร้า

ลำดับ	ใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา รวมทั้งวันนี้; ท่านมีอาการเหล่านี้บ่อยแค่ไหน	ไม่มีเลย	เป็นบางวัน 1 – 7 วัน	เป็นบ่อย > 7 วัน	เป็นทุกวัน
1	เบื่อ ไม่สนใจอยากทำอะไร				
2	ไม่สบายใจ ซึมเศร้า ท้อแท้				
3	หลับยาก หรือหลับ ๆ ตื่น ๆ หรือหลับมากไป				
4	เหนื่อยง่าย หรือ ไม่ค่อยมีแรง				
5	เบื่ออาหาร หรือ กินมากเกินไป				
6	รู้สึกไม่ดีกับตัวเอง คิดว่า ตัวเองล้มเหลว หรือ ทำให้ตนเองหรือครอบครัวผิดหวัง				
7	สมาธิไม่ดีเวลาทำอะไร เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ หรือ ทำงานที่ต้องใช้ความตั้งใจ				
8	พูดซ้ำ ทำอะไรซ้ำจนคนอื่นสังเกตเห็นได้ หรือ กระสับกระส่ายไม่สามารถอยู่นิ่งได้เหมือนที่เคยเป็น				
9	คิดทำร้ายตนเอง หรือ คิดว่าถ้าตายไปคงจะดี				

ตอนที่ 3 แบบประเมินความเข้มแข็งทางใจ

จากประสบการณ์ของตัวท่านเอง ท่านคิดว่า ท่าน ได้/สามารถ ปฏิบัติตน ตามแนวทางต่อไปนี้ ได้อย่าง
สม่ำเสมอ มากน้อยเพียงใด 5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด,

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. รู้สึกดี เห็นคุณค่าในตัวเอง แม้คนอื่นไม่เห็น					
2. ชื่นชมการกระทำและงานของตนเองเป็น					
3. ทำงานอย่างประณีตและหมั่นปรับปรุงตลอด					
4. จัดลำดับความสำคัญในเรื่องต่างๆ ได้ดี					
5. “รู้ตัว” เมื่อโกรธ และมีวิธีวางใจให้คลายได้ไว					
6. “รู้ตัว” เมื่อท้อแท้ และมีวิธีแก้/ฟื้นตัวได้ไว					
7. สร้างและรักษามิตรภาพกับบุคคลรอบตัวได้ดี					
8. ปรึกษาผู้รู้และบุคคลอื่นๆ เมื่อเจอปัญหา					
9. มีคนอื่น(สิ่งยึดเหนี่ยว) ที่ตนสนิท ไว้วางใจ และ ผูกพัน					
10. มุ่งมีชีวิตที่สงบเย็น ใช้ชีวิตแบบพอเพียง พอใจใน สิ่งที่มี					
11. มุ่งทำประโยชน์แก่ส่วนรวม/ชุมชน/สังคม/คนที่ ดีกว่า					
12. มีแผนการ/โครงการที่จะทำตามที่ตั้งเป้าหมายไว้					

ตอนที่ 4 แบบวัดความสุขในชีวิต

จากการประเมินตัวท่านเอง ท่านคิดว่าท่านมีความรู้สึกในประเด็นตามข้อคำถามโดยทำเครื่องหมาย
✓ ที่ตรงกับความรู้สึกกับตัวท่านมากที่สุด คือ ไม่เลย เล็กน้อย มาก มากที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับการประเมิน			
	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด
1. ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านมีความสุข				
2. ท่านรู้สึกภูมิใจในตนเอง				
3. ท่านต้องไปรับการรักษาพยาบาลเสมอ ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้				
4. ท่านพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของท่าน				
5. ท่านมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้านหรือคนอื่นๆ				
6. ท่านรู้สึกประสบความสำเร็จมีความก้าวหน้า ในชีวิต				
7. ท่านมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต				
8. ถ้าสิ่งต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ท่านจะรู้สึกหงุดหงิด				
9. ท่านสามารถปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ด้วยตัวท่านเอง				
10. ท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา				
11. ท่านมีความสุขกับการริเริ่มงานใหม่ ๆ และมุ่งมั่นที่จะทำให้อำนาจสำเร็จ				
12. ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านไร้ค่า ไม่มีประโยชน์ ☐				
13. ท่านมีเพื่อนหรือญาติที่คอยช่วยเหลือท่านในยามที่ท่านต้องการ				
14. ท่านมั่นใจว่าชุมชนที่ท่านอยู่อาศัยมีความปลอดภัยต่อท่าน				
15. ท่านมีโอกาสดำรงตำแหน่งที่เคยคิด				

ตอนที่ 5 แบบทดสอบความรู้ ทักษะและการปฏิบัติตนในการป้องกันการฆ่าตัวตาย

โปรดกาเครื่องหมาย ถูก (✓) หรือ ผิด (×) หน้าข้อคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นของท่าน

- 1.....การฆ่าตัวตายเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ในวัยรุ่นและผู้สูงอายุ
- 2.....ประชาชนทั่วไปสามารถป้องกันปัญหาการฆ่าตัวตายได้
- 3.....สัญญาณเตือนอย่างหนึ่งของการฆ่าตัวตายคือบ่นว่าอยากตาย เหนงหงอย เศร้าซึม หมกม้วยตายอยาก
- 4.....โรคซึมเศร้าทำให้คนคิดฆ่าตัวตายได้
- 5..... โรคซึมเศร้าเกิดจากสารเคมีในสมองผิดปกติ ทำให้มีอาการซึมเศร้า เบื่อหน่าย ท้อแท้
- 6..... สิ่งแวดล้อมรอบตัวไม่ได้เป็นสาเหตุเกี่ยวข้องกับการเป็นโรคซึมเศร้า
- 7.....การรักษาโรคซึมเศร้าที่ดีที่สุดคือการรักษาทางการแพทย์ร่วมกับการรักษาทางจิตใจ
- 8.....การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถรักษาโรคซึมเศร้าได้
- 9.....การกินยารักษาโรคซึมเศร้าไม่ควรกินต่อเนื่องเพราะจะทำให้ติดยา ถ้าอาการดีขึ้นให้หยุดยาได้
- 10.....การดูแลเฝ้าระวังโรคซึมเศร้าประกอบด้วย การคัดกรอง การประเมินโรคซึมเศร้า การรักษา การช่วยเหลือทางสังคมจิตใจและการเฝ้าระวังการกลับเป็นซ้ำ

ทัศนคติเกี่ยวกับโรคซึมเศร้าและการฆ่าตัวตาย

จากการประเมินตัวท่านเอง ท่านคิดว่าท่านมีความรู้ลึกซึ้งพอใจตามข้อคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓
ที่ตรงกับความรู้ลึกซึ้งกับตัวท่านมากที่สุด คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย

ข้อที่	ทัศนคติเกี่ยวกับโรคซึมเศร้าและการฆ่าตัวตาย	ระดับความคิดเห็น		
		เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย
1	ผู้ที่คิดฆ่าตัวตายเป็นคนหนีปัญหาจึงไม่มีประโยชน์ที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป			
2	ในบางครั้งคนใกล้ชิดคนนั้นเองคือคนที่สนับสนุนให้เกิดการฆ่าตัวตาย			
3	คนที่คิดฆ่าตัวตายจริงๆจะไม่พูดหรือบอกคนอื่น			
4	การฆ่าตัวตายเป็นการเรียกร้องความสนใจอีกวิธีการหนึ่ง			
5	คนที่ฆ่าตัวตายไม่สำเร็จ คือคนที่ไม่ตั้งใจอยากตายจริงๆ			
6	การเอาใจใส่คนที่พูดถึงการฆ่าตัวตายมากเกินไปทำให้เขาค้น นั้นฆ่าตัวตายซ้ำ			

ข้อที่	ทัศนคติเกี่ยวกับโรคซึมเศร้าและการฆ่าตัวตาย	ระดับความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
7	โรคซึมเศร้า คือ ความเศร้าของคนทั่วไปแต่ไม่ใช่โรคทางจิตเวช			
8	คนทั่วไปจะรับรู้ว่าเป็นโรคซึมเศร้าได้ด้วยตัวเองไม่จำเป็นต้องได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์			
9	โรคซึมเศร้าสามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้			
10	การแก้ไขปัญหาโรคซึมเศร้าคือแนะนำให้ไปเข้าวัดปฏิบัติธรรมเพื่อคลายความเศร้าและความหดหู่			
11	โรคซึมเศร้าเป็นแค่ความเศร้าไม่ต้องกินยาก็หายเองได้			
12	ผู้ป่วยเป็นโรคซึมเศร้าคือคนที่มีจิตใจอ่อนแอ ไม่ค่อยเข้มแข็ง			
13	โรคซึมเศร้าเป็นโรคเรื้อรังชนิดหนึ่งที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้			
14	คนที่ป่วยเป็นโรคซึมเศร้าไม่ใช่คนบ้า			

การปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคซึมเศร้าและการฆ่าตัวตาย

จากประสบการณ์ของท่านเอง ท่านคิดว่า ท่าน ได้/สามารถ ปฏิบัติตน ตามแนวทางต่อไปนี้ ได้
อย่างสม่ำเสมอ มากน้อยเพียงใด

ลำดับ	การปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคซึมเศร้าและการฆ่าตัวตาย	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่ปฏิบัติเลย
1	คอยสังเกตลักษณะอาการเสี่ยงต่อการป่วยด้วยโรคซึมเศร้าและเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในกลุ่มเสี่ยง				
2	พูดคุยซักถามแสดงความเอาใจใส่และแสดงท่าทีที่พร้อมจะให้การช่วยเหลือในกลุ่มเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย				
3	แนะนำญาติหรือคนในครอบครัวให้คอยระวังอย่างใกล้ชิดกลุ่มเสี่ยงที่จะฆ่าตัวตายหรือทำร้ายตัวเอง				
4	แนะนำกลุ่มเสี่ยงที่คิดจะฆ่าตัวตายหรือทำร้ายตัวเองโดยการปลอบใจ ให้เขามีสติ ค่อยๆคิดหาทางแก้ไขปัญหา และแนะนำให้เขาปรึกษาคนที่เขาไว้วางใจและนับถือ				
5	กระตุ้นให้ญาติให้กำลังใจ ไม่ตำหนิ หรือลดการทะเลาะเบาะแว้งลง				
6	ติดต่อหาแหล่งช่วยเหลือในพื้นที่ เท่าที่จะทำได้ เช่น แหล่งฝึกอาชีพ แหล่งฟื้นฟูสมรรถภาพ แหล่งช่วยเหลือเรื่องการเงิน				
7	กระตุ้นให้คนในชุมชนตระหนักถึงปัญหา และให้ความสนใจดูแล และเฝ้าระวังซึ่งกันและกัน ไม่ปล่อยปละละเลย				
8	แนะนำชักชวนให้กลุ่มเป้าหมายร่วมกิจกรรมในชุมชน				
9	แนะนำญาติให้เก็บสิ่งที่เป็นอันตรายไม่ให้มีในบ้าน เช่น เชือก ของมีคม อาวุธปืน ยาปราบศัตรูพืช ยาฆ่าแมลง หรือยาอันตรายต่างๆ				

ตอนที่ 6 แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการฆ่าตัวตาย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องคำตอบทางขวามือของแต่ละข้อเพียงช่องเดียวที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ประเด็นความพึงพอใจต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการฆ่าตัวตาย

ข้อที่	ประเด็นความพึงพอใจต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการฆ่าตัวตาย	ระดับของความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถลดหรือป้องกันภาวะซึมเศร้ากับกลุ่มเสี่ยง					
2	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถลดปัญหาการฆ่าตัวตายในชุมชน					
3	มีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และความต้องการของชุมชนในปัจจุบัน					
4	สามารถส่งเสริมสุขภาพจิตทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชน					
5	สามารถลดปัญหาความรุนแรงที่เกิดจากปัญหาสุขภาพจิตของคนในครอบครัวและชุมชน					

ข้อที่	ประเด็นความพึงพอใจต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการฆ่าตัวตาย	ระดับของความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6	สร้างความรู้ความเข้าใจในการดูแลด้านจิตใจให้กับบุคคลครอบครัวและชุมชน					
7	ทำให้กลุ่มเสี่ยงมีจิตใจที่เข้มแข็งสามารถเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ รอบตัวได้อย่างเหมาะสม					
8	ทำให้กลุ่มเสี่ยงปรับตัวหรืออยู่ร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้เหมือนคนปกติ					
9	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นคุ้มค่าไม่สิ้นเปลืองเกินไป					
10	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นชุมชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้โดยทั่วถึงกัน					
11	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นชุมชนสามารถติดต่อสอบถามข้อสงสัยได้ง่ายและสะดวก					
12	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปปรับปรุงใช้ในพื้นที่อื่น					
13	รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้องและไม่ผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรมหรือจริยธรรมแต่ประการใด					